

Jumalateenistus Nõos P, 17.05.20 kell 11.00, *Rogate*

Lektsioonid: Rm 8:24–28; Mt 6:5–13

Pihikõne: 2Kr 5:20

Jutlus: Tn 9:17–20

Laulud: 472 (1–5); 333 (1–4, 5); 433 (1–3); 392B (1–4)

Ja nüüd, meie Jumal, kuule oma sulase palvet ja anumisi, ja lase oma pale paista oma hävitatud pühamu peale Issanda pärast! Pööra, mu Jumal, oma kõrv ja kuule, ava oma silmad ja vaata meie hävingut ja linna, millele on pandud sinu nimi, sest me ei heida oma anumisi su palge ette mitte oma õiguse pärast, vaid sinu suure halastuse pärast! Issand, kuule, Issand, anna andeks, Issand, pane tähele ja tee see teoks iseenese pärast; mu Jumal, ära viivita! Sest su linnale ja su rahvale on pandud sinu nimi.”

Tänase pühapäeva teema meie kirikukalendri järgi on „Südame kõne Jumalaga“.

Võib aga tekkida küsimus, kas inimese patune süda üldse saab Jumalaga kõnelda? Kordan siinkohal paljukorrad kirjakohta 1Ms 8:21, kus Jumal ütleb veel pärast veeuputust, mil vaid vaga mees Noa koos oma perega on elama jäänud: „...inimese südame mõtlemised on kurjad ta lapsepõlvest peale...“. Ja Jeesus kinnitab seda Mk 7:21j: „...inimese südamest, tuleb välja halbu arutlusi, hooramist, vargust, tapmist, abielurikkumist, ahnitsemist, kurjust, kavalust, liiderlikkust, kadedust, pühaduse teotust, kõrkust, rumalust...“

Ka tuleb meelde ühe ametivenna mõte meie lauluraamatu armastatud laulu „Jumal, mu süda igatseb Sind“ (KLPR 318) kohta. Nimelt polevat selle laulu põhisõnum kooskõlas Piiblist tuleneva arusaamaga, et inimese süda polegi võimeline Jumalat igatsema.

Samas kõneleb Piibel palju palvetajaist, kes suures igatsuses pöörduvad Jumala poole. Piiblist ja kirikuloost tunneme prohveteid ja märtreid, kelle igatsus Jumala järele oli tugevam surmahirmust vaenulike inimeste viha ees. Ning kirikulauludes väljendub tõepoolest hingeminev igatsus Jumala poole.

Millest see siis tuleb?

Vana Testament vastab sellele küsimusele nt prohvetite kutsumislugudes.

Prohvet Jesaja satub nägemuses (Js 6) Jumala troonisaali ning on meeleheitel, et ta on roojane mees huultelt ja elab roojaste huultega rahva keskel. Siis aga puudutab seerav tema suud altarielt võetud elava söega ja ütleb: „Vaata, see puudutas sinu huuli ja su süü on lahkunud ning su patt lepitud.“

Jr 1:9 on öeldud, et enne prohvet Jeremija kuulutustöö algust sirutas Issand oma käe, puudutas prohveti suud ja pani talle seejärel suhu oma sõnad.

Hs 2 kõnetab Issand silmili maha langenud prohvet Hesekieli nii, et paneb prohveti sisse Vaimu ning prohvet saab tagasi jõu tõusta ja Issanda kõnet kuulata.

Ning ka meie tänase prohvetisõna lausuja Taanieli kohta on Tn 10 öeldud, et ta kohtus Issandaga ja kaotas seejärel oma jõu. Kuid Issand puudutas ta huuli ning Taaniel suutis jälle kõnelda.

Need näited on toodud selleks, et näidata Jumala soovi inimese südame avalaks muutmisel: kui Issand tahab, siis ta võib selle enesele vastuvõtlikuks teha, muuta see oma puudutuse või Vaimu sissepanemisega nii puhtaks kui tarvis.

Samuti sünnib ka palve Jumala poole.

Meie tänane kirjakoht on nt osa Taanieli palvest oma rahva pärast. See on härras, kirglik palve Jumala poole, kellelt loodetakse armu ja halastust, kuid kelle armu ja halastust on ka juba kogetud. Samamoodi, peaaegu samade sõnadega palusid Jumalat ka kuningas Taavet 2Sm 7 pärast Jumala töötust Taaveti soole, kuningas Saalomon 1Kn 8 Jeruusalemma templi pühitsemise palves ja Juuda maavalitseja Nehemja Ne 1 palves rahva eest. Kõigi nende südant oli Issand nähtavasti oma Vaimuga puhastanud ja nende suhu andnud oma sõnad, mis nüüd volasid, justkui tänuks selle armu eest, tagasi nende andja poole.

Seda südame kõnet Jumalaga võib nimetada usuks. Algul seda usku inimese südames pole, ent kui Jumal tahab, siis ta kingib selle inimesele.

Mis aga muutus siis, kui Jumal saatis inimeste juurde oma Poja Jeesus Kristuse? Seda kirjeldab ilusti Hb 11.

Hb 11:1 on öeldud: „Usk on loodetava tõelisus, nähtamatute asjade tõendus.“ Ja seejärel näitab Hb autor väljapaistvate piiblitegelaste Aabeli, Eenoki, Noa, Aabrahami, Saara, Iisaki, Jaakobi, Moosese ja paljude teiste usku, mis lubas neil teha suuri ja Jumalale meelepäraseid tegusid.

Kust tuli usk nende südamesse? Kas nad olid erilisemad inimesed kui teised, kes ei uskunud? Jah ja ei. Ei sest, nad ei genereerinud seda usku ise, vaid Jumal andis selle usu neile südamesse. Kuid jah, sest nad oleksid võinud Jumala kutsest keelduda, kuid nad ei keeldunud. Nii nagu ei keeldunud eelnimetatud prohvetid, sest Jumal andis nende südamesse Vaimu või puudutas nende suud, et nad teeksid Jumala tegusid, et nad usuksid.

Kuid Hb autor ütleb Hb 11:39j: „Ja kuigi nad kõik said oma usu läbi tunnistuse, ei saanud nad kätte töötust, sest Jumal on midagi paremat näinud ette meile, nii et nemad ilma meieta ei saaks täiuslikuks.“

Sellega vihjab Hb autor, et „meie“, st põlvkond, kes elab juba n-ö Kristuse ajastul, on Jumalalt saanud midagi enam kui need paljud prohvetid ja jumalamehed. VT prohvetid said Jumalalt tunnistuse selle kohta, et Jumal on nad ära valinud tööks prohvetina, esiisadena või rahvajuhtidena. Nad said omal kombel ka töötuse. Nt Aabraham sai 1Ms 12 järgi töötuse, kus Jumal mh ütleb: „Ma teen sind suureks rahvaks ja õnnistan sind, ma teen su nime suureks, et sa oleksid õnnistuseks!“

Aabraham küll kogeski oma eluajal Jumala abi ja ligiolekut, võis temaga lausa kõnelda. Kuid see töötus, et tema rahvas saab suureks, oli Jumala plaan, mille täit mõtet polnud ka Aabrahamile antud mõista.

See mõte on arusaadavaks saanud alles sellele põlvkonnale, kes kogesid Jumala saamist lihaks Jeesuses Kristuses.

Nt neitsi Maarja, kellele ingel on Lk 1 järgi ilmutanud seda, et Maarjast saab Kõigekõrgema Poja ilmaletooja, hakkab Jumalalt saadud Püha Vaimu ajel Jumalat kiitma, sõnadega, mida kutsutakse Maarja kiidulauluks. Lk 1:54j laulab Maarja: „Ta on võtnud oma hooleks oma sulase Iisraeli, pidades meeles oma halastust, nõnda nagu ta on rääkinud meie vanematele, Aabrahamile ja tema järglastele igavesti.“

See halastuse „meeles pidamine“, mis oli kõigi varasemate nimetatud prohvetite ja jumalameeste jaoks olnud tulevik, sai Jeesuse ema jaoks olevikuks. Maarja ütleb Lk 1:48 ka seda, et Jumal „on vaadanud oma teenija madaluse peale“, mis tähendabki seda tunnetust, et nüüd on Jumala igipõlised töötused saanud Maarjas kinnituse.

Sama tunnetus tuleb ka Ristija Johannese ema Eliisabeti ja isa Sakarja peale, kes Lk 1 järgi rõõmustavad oma poja üle sellepärast, et ta on Jumala töötuse täitumise teevalmistaja.

Sama tunnetus valdab vaga meest Siimeoni ja vaga naist Hannat, kes said Jeesuslast Jeruusalemma templis näha.

Võib-olla mõtleb sama Ristija Johannes, kui ta vastab küsijaile, et tema pole Messias ja lisab Jh 3:29: „Nii on nüüd ka minu rõõm saanud täielikuks.“

Ja võib-olla mõtleb sama ka Jeesus, kui ta Jh 15:11 ütleb oma jüngerile enne oma kannatuste algust: „Seda ma olen teile rääkinud, et minu rõõm oleks teie ja teie rõõm saaks täielikuks.“

Niisiis tähendab südame kõne Jumalaga usku Jumala töötuse täitumisse, mis Jeesuse Kristuses on lõplikult teoks saanud. Südame kõne Jumalaga on läbi aegade olnud kink Jumalalt ja sünnitanud patuse inimese südames palveid ja kiidulaule Jumala poole.

Kõik VT 150 psalmi on sündinud sel moel. See legendi järgi kuningas Taaveti loodud lauldav luule on inspireerinud Jumala rahvast sajandite vältel niivõrd, et sellest on välja kasvanud – lihtsustades öeldult – kogu kirikumuusika, mida tunneme.

Julgen öelda ka seda, et n-ö Kristuse ajastul, ajastul mil Jumal on kõnelenud maailmaga oma Poja läbi, on VT psalmid ja tegelikult kogu VT saanud n-ö uue hingamise Kristuse töötatud täieliku rõõmu läbi. Seda täielikku rõõmu väljendavad suurte kristlike luuletajate ja heliloojate teosed. Kuid seda täielikku rõõmu väljendavad ka kõigi aegade kirikulaulud, mis on sündinud Jumala Vaimust sündinud armastusest Jumala vastu.

Selle väite kinnituseks ja ühtlasi jutluse lõpetuseks jagan teiega üht oma kogemust tööst

lauluraamatukomisjoni liikmena. Minu ülesandeks on läbi vaadata lauluvara, mis on talletunud meie lauluraamatuis 16.–18. sajandil, nn luterlikud tuumiklaulud. Selle töö käigus on ka tarvis otsustada, kas praeguses KLPR-is olevaid tuumiklaule tuleks n-ö täiustada, juhul kui nende salvide arv on, võrreldes originaaliga, väiksem.

Nõnda puutusin kokku nt lauluga, mis kannab meie lauluraamatus numbrit 384 „Sa, Jeesus oled eluteel“. KLPR-is on sel laulul salme kolm, ent originaalis on neid kolmteist. Ja kõik need salmid väljendavad autori armastust Jeesuse vastu.

Toon mõned näited ULR tõlke järgi: 2. salm „Mu imevalgus oled sa, Mis selgest paistab mulle, Et mulle ilma katteta On näha sinu pale. Oh oma armu valgega Mind ikka enam valgusta Ja päästa pimedusest.“ Ja edasi salvide algused, mis kirjeldavad Jeesuse erinevaid omadusi: 3. salm „Sa oled õnnistuse tee...“, 4. salm „Sa oled tõe andija...“, 5. salm „Sa oled taevast tulnud ka Meil' leivaks Isa käest...“, 6. salm „Kui on mul õige janu käes, Kui on mu hingel häda, Siis, Jeesus, sina mulle jää, Siis kosutakse teda“, 7. salm „Sa oled kalliks ehteks...“, 8. salm „Sa oled minu kindel linn...“, 9. salm „Sa oled minu karjane...“, 10. salm „Sa oled minu peiuke“, 11. salm „Sa oled kange sõjamees“, 12. salm „Kui sa mu peale halastad Ja mulle sõbraks tuled...“. Ja lõpuks kogu 13. salm: „Mis ma nüüd, kallid Jeesuke, Veel ütlen sinust enam? Sa oled armas minule, Kõik kõiges, kõige parem! Sind kõigest hingest himustan, Sind kõigest meelest armastan, Sa minu armukene!“

Selline luule võib tekkida ainult sellise inimese südames, kelle südant on Jumal Kristuse täieliku rõõmuga puhastanud ja sütitanud! Ja kui see luule saab veel muusika läbi võimenduse, oleme tunnistajaks imelisele südame kõnele Jumalaga, mis saadab, kinnitab ja lohutab meid meie usuteel! Amen.